

Jako główne zagrożenia dla lokalnej społeczności uznano podwyższone (w stosunku do innych części kraju) wskaźniki starzenia się społeczeństwa, większe zagrożenie wykluczeniem społecznym oraz wysokie wskaźniki przestępczości i innych problemów społecznych. Towarzyszyła im zarazem niewielka oferta kulturalna i rozrywkowa oraz niedostateczny dostęp do sportu i rekreacji.

Głównym celem ówczesnego programu rewitalizacji społecznej było przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz wzmocnienie spójności społecznej na wybranym obszarze miasta. Dodatkowym celem była próba wypracowania smart practices w postaci standardów działań z partnerskimi organizacjami społecznymi.

W projekcie aktywizacyjnym założono bezpośrednią aktywizację społeczną siedemdziesięciu dwóch osób (połowę 15-25 lat, pozostali w wieku 45+), prowadzoną za pomocą urozmaiconych technik (treningów kompetencyjnych, kursów, szkoleń, warsztatów, specjalistycznego poradnictwa, wzbogaconych o organizację konkursów i festynów). W trakcie realizacji projektu, w ramach jego poszczególnych elementów (warsztatów, spotkań, festynu faktycznie uczestniczyło w nim jednak około 300 osób.

W projekcie zastosowano różne metody dotarcia do beneficjentów ostatecznych oraz urozmaicone formy ich zaangażowania w proces rewitalizacyjny. Poza działaniami grupowymi, akcent położono na pracę indywidualną. Istotnym w tym względzie było wykorzystanie tzw. streetworkerów, których zadaniem było nawiązanie kontaktu z beneficjentami w ich własnym środowisku.

Projekt łączył także we wspólne działania i inicjatywy możliwie wiele podmiotów działających w i na rzecz lokalnej społeczności. Oprócz lidera (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu) różne formy pracy z beneficjentami ostatecznymi oficjalnie realizowało czterech partnerów społecznych, w tym kościelna parafia. W praktyce jednak we współpracę przy rozmaitych inicjatywach (np. festynie) zaangażowały się też inne podmioty, z drugiego i trzeciego sektora. Partnerstwo to miało zatem charakter zarówno horyzontalny jak i wertykalny.

Cechą charakterystyczną projektu była jego holistyczna struktura. Inicjatywom społecznym towarzyszyły działania związane z odbudową infrastruktury miejskiej, w szczególności staromiejskiej: remonty podwórek, małej architektury, instalacja oświetlenia i monitoringu mająca służyć poprawie bezpieczeństwa i wyeliminowaniu miejsc związanych z przestępczością. Jednocześnie poprawiono wizerunek i atrakcyjność starego miasta poprzez renowację rynku i plant (zieleni, iluminacje, przebudowa ciągów pieszych). Odremontowano miejską pływalnię, na której prowadzono zajęcia rekreacyjne i zabiegi rehabilitacyjne. Dla potrzeb Centrum Integracji Kulturalnej podejmującego rozmaite inicjatywy zaadoptowano budynek byłego kina, inny zaś (dawnego miejskiego teatru) – uchroniono przed zniszczeniem i przywrócono do użytkowania ze wskazaniem na organizację bezpłatnych zajęć dla dzieci, młodzieży i rodzin dysfunkcyjnych.

Koncepcja projektu spowodowała, że odnowieniu fizycznej tkanki miasta towarzyszyło także odnowienie socjologiczne – pojedynczych i całej grupy beneficjentów. Podkreślenia wymaga również fakt nabycia doświadczenia na polu współpracy pomiędzy liderem – jednostką samorządu terytorialnego, a partnerami – organizacjami społecznymi. Zostało to uznane za istotny element programu i spełnienie niejako dodatkowego celu.

Dzierżoniów. W TPD każdy znajdzie to co chce – buduj z nami swoją przyszłość¹³⁰

Niniejszy projekt realizowany był w partnerstwie Urzędu Miejskiego w Dzierżoniowie (lider) i Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (partner). Jego istotą była praca z dziećmi i młodzieżą.

Kluczowym działaniem była tu, zlecona zewnętrznej firmie, odpowiednio przeprowadzona diagnoza głównych problemów społecznych występujących na tym terenie. Badania pokazały, że do najbardziej dotkliwych kwestii dla lokalnej wspólnoty należały: wykluczenie, wczesne macierzyństwo, przestępczość nieletnich, deficyty edukacyjne oraz bierne sposoby spędzania wolnego czasu.

¹³⁰ Katalog dobrych praktyk programów rewitalizacji społecznej, Invent Grupa Doradztwa i Treningu Sp. z o.o. na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, 2013, s. 25-30